

Verslag – Luchthaven Eindhoven Overleg 23 maart 2023

Aanwezig: Kristie Gilsing- (gemeente Eindhoven)
Michelle van Waasdijk (Eindhoven Airport)
Roel Hellemons (Eindhoven Airport)
Dick Veenstra (omwonenden)
Cees Beemer (omwonenden)
Door de Beus (omwonenden)
Melchior Looijen (Transavia)
Rob van Geuns (omwonenden)
Frank Rombouts (randgemeenten)
Eric Beex (Randgemeenten)
Marjan van Giezen (Ministerie van I en W)
Anke Bouma (Ministerie van I en W)
Remy Helmhout (Ministerie van Defensie)
Jorrit de Gruijter (Ministerie van Defensie)
Sam de Haas (Ministerie van Defensie)
Arjen Obbema (LEO)
Staf Depla (LEO)
Klaas Kopinga (BOW)
Wim Scheffers (BVM2)
Felix Veurink (Provincie Noord Brabant)

Voorzitter: Staf Depla

Secretaris: Arjen Obbema

Datum: 23 maart 2023

Tijd: 19:00 – 21.00 uur

Locatie: Eindhoven Airport

| Agendapunt | | |
|------------|--|--|
| 1. | Opening | Afgemeld zijn: Suzanne Otters, Monique Esselbrugge |
| 2. | Vaststellen agenda LEO 22 september 2022 | De agenda wordt vastgesteld. |
| 3. | Verslag LEO van 1 december 2023 | <p>Verslag</p> <p>Bij agendapunt 7. Medegebruiksvergunning 2023-2024, is het standpunt van de omwonende en milieudefensie onvoldoende verwoord. Aan het verslag wordt het volgende toegevoegd:</p> <p><i>Vanuit omwonenden en milieudefensie is aangegeven dat ze onaangenaam verrast zijn dat er is afgeweken van de aanvraag van EA voor wat betreft de oppervlakte van de geluidscontour waarvan het effect van de vlootvernieuwing wordt afgetrokken en ze vragen om een heldere uitleg hierover en waar mogelijk een aangepaste aanvraag. Ze zijn het niet eens met deze gang van zaken. Het Ministerie zal hierop schriftelijk reageren in het kader in haar reactienota.</i></p> <p>Zie actielijst:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatiebijeenkomst reactienota NRD • Voortgang MER • Informatiebijeenkomst medegebruiksvergunning 2023-2024 • LEO-reglement <p>Afgesproken is om de actielijst verder op te schonen (wat gereed is wordt verwijderd)</p> |
| 4. | Ingekomen stukken | <p>Verzamelbrief luchtvaart</p> <p>Ten aanzien van:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kamerbrief Verzamelbrief: Onderzoek ultrafijnstof, werkgroep gezondheid gaat niet zelfstandig een onderzoek uitvoeren aangezien het nu een Rijksopdracht is. RIVM heeft onvoldoende capaciteit en wrs. gaat NLR het onderzoek uitvoeren, vooralsnog blijft de huidige planning gehandhaafd. 2. Kamerbrief CO2 plafond, vraag is of CO2 plafond een beperkende factor kan worden als plafond wordt ingevoerd. De verwachting is dat geluid de beperkende factor zal blijven. De MER ikv het luchthavenbesluit zal hier duidelijkheid over geven. 3. Dashboard <p>Is nog niet toegevoegd aan het register van ingekomen stukken. Wordt alsnog gepubliceerd, toegevoegd aan het register en via het verslag toegezonden naar de leden van het LEO.</p> |

| | | |
|----|--------------------------------------|---|
| 5. | Mededelingen/ externe ontwikkelingen | <ul style="list-style-type: none"> • Update aanpak schrijnende gevallen, mondeling toegelicht dat er nog steeds gesprekken gaande zijn over het derde geval. • Update alternatieve boeteregeling/compensatieregeling. Mondeling toegelicht. Inventarisatie is gestart en daarna volgen er gesprekken met direct betrokken partijen zoals Eindhoven Airport en luchtvaartmaatschappijen. Daarna met belanghebbende zoals omwonende, gemeenten, Defensie over mogelijke randvoorwaarden. • Proces medegebruiksvergunning 2024 Proces is reeds gestart, conform eerdere afspraken wordt alleen gekeken naar percentage vlootvernieuwing, ADEX heeft opdracht om de aanvraag die door TO70 wordt gemaakt te valideren. Werkgroep geluid wordt erbij betrokken. Verwacht dat ontwerp besproken kan worden in het LEO van 7 september 2023. • Mededelingen commandant Vliegbasis Er is kort gesproken over de reguliere inzet met in het bijzonder de humanitaire hulp voor Turkije. Daarnaast is gemeld dat er een nieuwe, stillere Gulfstream is aangeschaft en er vandaag bijzonder bezoek was: de secretaris-Generaal van de NAVO. Ook zijn de diverse militaire oefeningen besproken. Vanaf 18 mei vindt er een pilot van een jaar plaats op de route Eersel/ Steensel. Is samen met de omgeving tot stand gekomen. Er komt een aanvullende holding procedure voor civiele vluchten. Betreft toestellen die in de lucht moeten wachten. Deze procedure heeft alleen positieve effecten op de omgeving. • Mededelingen directeur Eindhoven Airport Er wordt binnenkort een reactie verwacht op de aangevraagd natuurvergunning. Zaterdag 25 maart is er een protestactie Extention Rebellion. Het RIC is goed gestart en wordt stap voor stap geoptimaliseerd. Er wordt nog even gekeken hoe het duidelijker gemaakt kan worden dat er ook meldingen over helikoptergeluid gemeld kunnen worden. • Overige mededelingen <i>Ministerie I&W</i>: terugkoppeling ORREA + bestuurlijk overleg. Vindt alleen plaats wanneer echt nodig. Nieuwe bewindslieden zijn positief over deze vorm van overleg. Op 11 april is er een commissie debat duurzame luchtvaart, regionale luchthavens. Op 9 mei seminar vliegtuiglawaai, alle cro's, worden uitgenodigd, info volgt. <i>Randgemeenten</i> Frank Rombouts, Jan van Burgsteden, Eric Beex, zijn bijna klaar met mandaat om formeel te mogen spreken namens de Randgemeenten. |
| 6. | Stand van zaken werkgroepen | <p>Er wordt kennisgenomen van de stand van zaken van de werkgroepen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Voorzitter en secretaris gaan in gesprek met voorzitters van de werkgroepen in kader van representativiteit en capaciteit 2. Werkgroep Meerwaarde (komt terug in LEO van juni 2023) 3. Oprichting werkgroep Evaluatie criteria 2026. Nu eerst Ministerie aan zet in het kader van geluid. Behoeft vanuit voorzitter om het gehele advies 'opnieuw verbonden' te evalueren, wordt in 2024 opgepakt. 4. Terugkoppeling werkgroep gezondheid: loopt goed, jaarplan, verslaglegging, etc. Wordt meegenomen richting gesprek met voorzitters. <p>Bijlage 6. Stand van zaken werkgroepen</p> |

| | | |
|----|-------------------------------------|---|
| 7. | MER procedure/ Luchthavenbesluit | <p>Presentatie van het ministerie van Defensie over de planning van het MER-traject, de wijziging van het Luchthavenbesluit Eindhoven en de wijze waarop het LEO hierbij betrokken zal worden.</p> <p>Bijlage 7. Tijdslijn te wijzigen Luchthavenbesluit Eindhoven (aangepaste versie) is nagezonden. Presentatie wordt toegevoegd aan het verslag.</p> <p>In overleg is nadrukkelijk stilgestaan bij de rol van het LEO bij de MER.</p> <p>Afgesproken is: De komende LEO's wordt telkens een update/toelichting vanuit het Ministerie gegeven over de verschillende onderdelen van de MER. Het LEO mag op alle onderdelen reageren en dat staat los van de juridische mogelijkheden in het kader van de besluitvorming omtrent het luchthavenbesluit. Dit is dus aanvullend op de formele procedure.</p> <p>De tijdslijn is helder weergegeven in de presentatie. Als toelichting daarop:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het formele advies van LEO volgt na stap 6. uit de tijdslijn en is de 'zienswijze' op het ontwerp luchthavenbesluit. • Het Bestuurlijk Overleg is een verplicht element in het kader van de Luchtvaartwet. Door het LEO vooraf te betrekken wordt de besluitvorming getrechterd en heeft de inbreng van het LEO dus ook daadwerkelijk effect op de besluitvorming. • In het LEO van november 2023 liggen alle elementen van de MER er en dan kan het ontwerpluchthavenbesluit besproken worden. • Aandachtspunt is handhaafbaarheid en het cyclische karakter van de aanpassing van appendices. • Evaluatiecriteria voor 2026 worden opgenomen wordt in het LEO van september besproken in het LEO zodat het goed kan worden opgenomen in het LHB. • Klimaat, emissies en stikstof zitten ook in de MER en worden in de updates besproken die de komende maanden in het LEO terugkomen. Er wordt gewerkt aan landelijke normstellingen, maar die zijn waarschijnlijk nog niet gereed om opgenomen te worden in het LHB. • Gezondheidsbelevingsonderzoek dat binnenkort wordt uitgevoerd (gereed 2024) kan niet meegenomen worden in LHB, maar kan wel ingebracht worden in het LEO en worden meegenomen in een bredere evaluatie in 2026. • Extra scenario groei luchthaven is niet meegenomen in de NRD en kan nu niet meer in scenario MER opgenomen worden. Alleen groei die 'verdiend' wordt binnen het nieuwe sturingsmodel is meegenomen. <p>In de presentatie zijn een aantal speerpunten benoemd, die nadrukkelijk op de agenda van het LEO en haar werkgroepen komen te staan, aangezien hier ook beleidsmatige keuzes in gemaakt moeten worden.</p> <p>Dat betreft:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Aanvullingen op reguliere openingstijden b. Startprocedures c. Routeoptimalisaties d. Normstelling voor 2026 e. Evaluatie LHB 2026 <p>De thema's zijn besproken en er zijn werkafspraken gemaakt over welke werkgroepen hierbij betrokken worden. Samengevat:</p> |
|----|-------------------------------------|---|

a. Aanvullingen op reguliere openingstijden (sheet 11)

Hieronder vallen:

- Regeling vertraagde landingen na 23 uur (max. 8 landingen)
- Regeling zondagochtend
- Modernisering extensieregeling

Naar aanleiding van presentatie:

Er is een verschil van mening of de zondagochtend niet breder getrokken moet worden of zelfs afgeschaft moet worden. De voorzitter heeft hier eerder over aangegeven dat het alleen over de zondagochtend gaat.

De regeling vertraagde landingen is specifiek voor Eindhoven Airport (hiermee wordt niet de boeteregeling bedoeld) en kan geregeld worden in de medegebruiksvergunning, terwijl de modernisering/herziening van de extensieregeling Nederland breed is en wordt geregeld in het LHB.

Afspraak: het ministerie maakt een voorstel (voor juni) hiervoor dat besproken wordt in het LEO van september 2023 (regeling vertraagde landingen+ extensieregeling).

Regeling zondagochtend: de voors- en tegens van een wijziging van de openingstijden moeten op een rij worden gezet. Voorstel Roel/Melchior en omwonenden (2 bewoners via Presidium vertegenwoordiging), maken overzicht van de voors- en tegens, dat besproken kan worden in het LEO van juni 2023. Deze input kan gebruikt worden voor de regeling zondagochtend waarvoor het ministerie een voorzet maakt.

b. Startprocedures (sheet 12)

Naar aanleiding van presentatie:

In de MER worden de effecten van NADP1 en NADP2 berekend.

Er worden geen nieuwe startprocedures onderzocht aangezien het belangrijk is dat er een bepaalde vorm van uniformering is in het kader van veiligheid.

Afspraak, onderwerp wordt besproken in de werkgroep Geluid.

c. Routeoptimalisatie (Sheet 13).

Naar aanleiding van presentatie:

Er wordt in de MER al rekening gehouden met:

- Alternierend gebruik route 1a en 1b.
- Route optimalisatie Son en Breugel, worden al doorgerekend.

De vraag is of het wel zinvol is om nog nieuwe varianten te bedenken aangezien dergelijke processen lang duren en voorkomen moet worden dat er 'waterbed' effecten ontstaan.

Binnen de kaders zoals geluidscontouren zijn er ook optimalisaties mogelijk zoals de optimalisatie die nu gestart wordt (pilot Eersel/Steensel).

Voorstel is om eerst een inventarisatie te doen van mogelijkheden die eerder bekeken zijn, vanuit de inwoners, en vanuit daar te bepalen of het wel realistisch is

dat er nog verdere optimalisaties mogelijk zijn die meegenomen kunnen worden in de MER.

Deze eerste inventarisatie kan gemaakt worden door Cees Beemer en Klaas Kopinga. Daarna kunnen Sam de Haas, Cees Beemer en Klaas Kopinga bekijken of hiervoor routes aangepast moeten worden/consequenties hebben voor de MER.

Voor het LEO in juni moet deze gereed zijn. Daarna kan bepaald worden of dit nog in een werkgroep besproken moet worden. Vooralsnog is het niet de verwachting dat er aanvullende routeoptimalisatie meegenomen moeten worden in de MER.

d. Normstelling voor 2026 (Sheet 14)

Naar aanleiding van presentatie:

De Adex onderzoeken worden gebruikt voor de normstelling 2026 en daarna weer richting 2030. Dit is reeds besproken in LEO van juni 2022 door Sander Hartjes. Het is gaat hier niet over het onderzoek voor de medegebruiksvergunning 2023.

Er is naast berekenen op dit moment geen mogelijkheid om te kijken naar meten van geluid via een geluidsmetnet.

Hierbij worden ook de berekeningen in de MER over de startprocedures betrokken.

In LEO juni en september worden hierover updates gegeven. In LEO november kan het LEO hierover adviseren.

Afspraak is dat dit onderwerp besproken wordt in de werkgroep Geluid

e. Evaluatie LHB in 2026 (Sheet 15)

Naar aanleiding van de presentatie:

Technisch als beleidsmatige evaluatie: uitgangspunt ALARA.

Het is de bedoeling dat er evaluatiecriteria worden opgesteld. Het sturingsmodelgeluid wordt hier sowieso in meegenomen. Deze worden voorbereid door het Ministerie conform de planning. Er wordt breder gekeken naar andere milieueffecten. Mogelijk komen hiervoor nieuwe kaders vanuit de overheid.

Er moet ook gekeken worden naar het cyclische karakter in het kader van het actualiseren van de appendices.

Het doel van de valuatie van het LHB militaire luchthavens in het kader van de evaluatie in 2026, is puur bedoeld om te kijken er leermomenten zijn tussen de twee verschillende procedures.

Afgesproken is dat de evaluatiecriteria LHB 2016 worden besproken met de werkgroep Geluid, aangevuld met extra personen uit de werkgroep gezondheid.

Afsluitend:

De voorzitter en secretaris zullen samen de werkgroepen bekijken op welke manier de werkgroepen/projectgroepen georganiseerd invulling kunnen geven zodat de planning met inbreng vanuit het LEO gehaald kan worden. Dit wordt door alle partijen ondersteund.

| | | |
|-----|--|--|
| | | Nieuwe luchthavenbesluit kan begin 2025 in werking kan treden. |
| 8. | Rapportage 4 ^e kwartaal/jaaroverzicht 2022 | Bijlage 8.a. Jaarrapportage 2022 Bijlage 8.b. Rapportage-2022-Q4 NLR berekening volgt nog, is te laat verzonden naar het LEO om te kunnen behandelen. Deze wordt toegevoegd aan het verslag en gepubliceerd via Samen op de hoogte. Vanuit de omwonende wordt aangegeven dat de jaarrapportages gedurende de jaren ontzettend verbeterd zijn en daarvoor worden de complimenten uitgereikt. |
| 9 | Jaarverslag LEO 2022 | Jaarverslag is ter informatie. Financiële berekening volgt nog. Voorzitter gaat ervan uit dat de partijen die bijdrage ook rekening houden met een jaarlijkse indicatie van de kosten. |
| 9. | Rondvraag | Reglement LEO is vastgesteld. |
| 10. | Sluiting | De voorzitter sluit de vergadering. |

| | | | |
|----------|---|--------------------------------|--|
| 230323-1 | De voorzitter en secretaris gaan in gesprek met de voorzitters van de werkgroepen om te kijken of de werkgroepen voldoende capaciteit en ondersteuning hebben. | Voorzitter & secretaris LEO | |
| 230323-2 | De voorzitter en secretaris zullen samen met de werkgroepen bekijken op welke manier de werkgroepen / sub werkgroepen georganiseerd invulling kunnen geven zodat de planning met inbreng vanuit het LEO gehaald kan worden. | Voorzitter & secretaris LEO | |

| | | | |
|----------|---|--------------------------------|---------------------------|
| 220324-1 | Gesprekken over een alternatieve boeteregeling of alternatieven voor de boeteregeling opstarten. | Voorzitter & secretaris LEO | Loopt |
| 220922-1 | Bestuurlijke afspraken tussen financiers van de LEO-fondsen voorbereiden. | Ambtelijk kernteam | Loopt |
| 221201-4 | Voorzitter komt samen met Kristy Huijbregts-Gelsing in LEO van maart met voorstel voor werkgroep Meerwaarde regio | Voorzitter LEO | Verschoven naar juni 2023 |